

सूक्ष्मिः

नीतिः

समाचारः

॥

कायपिं कर्मणा पारं यो गात्रस्ति स बुद्धिमान्

यः कर्मणा कायपिं पारं गात्रस्ति सः बुद्धिमान्

अर्थः

यः मानवः परिश्रमेण काये कृत्वा तत्परं लक्ष्यं
प्राप्तनीति सः मानवः पाव प्राप्तः

नीतिः

२)

आलस्यं हि मनुष्याणां शारीरस्था महान् रिपुः

शास्त्रः

मनुष्याणां शारीरस्था महान् रिपुः आलस्यं पाव

मानवानां शारीर बहवः शाश्वतः सन्ति । क्रामः
कृत्यादः लोकः मौहः मदः मात्सर्यः षड्शिपवः ।
तेषां रिपुणां महाकुष्टम् आलस्यम् अस्ति । आलसः
पुरुषः किञ्चित् कार्यमिति कर्तुं न फैट्यति । तत्पर
शारीर बलम् अस्ति चेत् अपि स्वकाये परीपकारं च
न करीति । अतः मनुष्याणां शारीर विद्यमानः ।
आलस्यम् एव महाशास्त्रः अस्ति

महामरत्नम्

३)

नियतो पत्र धर्मो वै तमशङ्कः समाचर

पत्र धर्मः नियतः वै तमशङ्कः समाचर

नियितः

पत्र धर्मः नियतो अस्ति
विना आचरतः । पारमेनः
अस्ति त धर्मकार्यः संज्ञेह

तं धर्मं संदेहं
काये धर्मः नियितः
विना करपीयम्

4) मनस्वी कायच्छि न गणयति दुःखं न च सुखम्
मनस्वी कायच्छि दुःखं सुखं च न गणयति

यः मनुष्यः शीरः अस्ति कार्यं साधितुं
इत्यन्ति सः तस्मिन् कार्ये अवितुं सुखस्य
दुखस्य विनां न करोति । वीरः शोक्येण
कार्यं कृत्वा लक्ष्यं प्राप्तुम् ताव इत्यन्ति । अतः
तस्मिन् कार्ये निश्चयेन अवितुं सन्तोषस्य ॥
शोकस्य गणान् न करोति

कथासरितस्थान् ॥ बहुविद्वास्तु सदा कल्याणसिद्धायः

सदा बहु-विद्वाः तु कल्याण-सिद्धायः (अवन्ति)

उत्तमानां कार्याणां सिद्धिः प्राप्तुं सर्वदा बहुवः
विद्वाः अवन्ति एव । महात्मपूर्वकार्यस्य पूर्व
भवितुं विद्वाः वाद्याः निश्चयेन अवन्ति । अतः कार्याणां
भवितुं विद्वाः

6) शृणीत इव केशोषु मृत्युना दर्ममाचरेत्

मृत्युः समीपम् एव अस्ति इति सर्वदा
विनाशित्वा दर्मम् आचरेत् । दर्मलीपकार्यम्
एवं क्षणाः अपि न कर्त्तव्यम् ॥

7) अनुक्रमपूर्वति परितो जनः

परितः जनः अनुक्रमम् अपि उठति

उल्लङ्घनं पशुः अपि उड़ाति । प्राजः
पुरेऽग्निं जानाति । चायं विषयं न कृपितं तद्विपि
परितः पर उठते

मृत्युना करोषु शृणीतः इव दर्ममाचरेत्

8) अल्पाक्षररमणीय पः कथनि निश्चितं स खलु
वाग्मी

(८) पः स्वलग्नाद्वाराणां प्रचारां कृत्वा निः आषते
मधुरं आषते च सः ८१ वाजीवः
भित्तिवाषणं करणीयम्

9) इन्द्रोऽपि लघुनां याति स्वयं प्रख्यापित्तुपादः

पः स्वस्य प्रश्रांसां स्वयम् एव
करीति इन्द्रोऽपि तस्य होर्वं नवयनि अनादर
प्राप्नोति स्वप्रश्रांसां च करणीयम्

10) तस्य तदेव मधुरं परस्य मनो यत्र संलग्नम्
परस्य मनः यत्र संलग्नम् तस्य तदेव मधुरम्

परिमिन् विषये एकस्य मनः लयम् अनुभवति.
परिमिन् विषयकार्यं वित्तेन कृते ८१ मधुरं
अवति

11) आपदि स्फुरनि प्रजा परस्य धीरः स एव हि
परस्य प्रजा आपदि स्फुरनि सः एव धीरः

आपदकाले परस्य बुद्धिः इति धनिक्षिणं करीति
सः एव धीरः इति व्यालः
तीक्ष्णाता आवश्यकम्

12) पौर्यत्वाद् पः समुत्कर्षे निरपायः स सर्वथा

परस्य विकासः स्वस्य सामर्थ्येन भवति लत्र पलेनस्य वयं
जाति

स्वयं प्रख्यापित्ते उपादः इन्द्रः अपि लघुनां #learnthesmarterway ॥१॥